בדרֶך א"ל רבא לרבה בר מרי מנא הא

מילתא דאמרי אינשי בתר מרי ניכסי ¢ציבי

שר א"ל דכתיב 2וגם ללוט ההולך את (6)

אברם היה צאן ובקר ואהלים אמר רב חגן מירמוסר דין על חבירו הוא נענש תחילה מירמוסר דין של הבירו הוא נענש החילה

שנאמר יותאמר שרי אל אברם חמסי עליך

וכתיב יויבא אברהם לספוד לשרה ולבכותה

והני מילי באית ליָה דינא בארעא אמר

רבי יצחק יאוי לו לצועק יותר מן הנצעק

תניא נמי הכי אחד הצועק ואחד הנצעק

במשמע אלא שממהרין לצועק יותר מן

הנצעק יואמר רבי יצחק לעולם אל תהי

קללת הדיום קלה בעיניך שהרי אבימלך

קלל את שרה ונתקיים בזרעה שנאמר יהנה

הוא לך כסות עינים אמר לה הואיל וכסית

פמור אישתיק אמר מידי שמיע לך בהא

אמר ליה הכי אמר רב ששת משום פגם

משפחה איתמר ר' אושעיא אמר משום

פגם משפחה רבא אמר משום שאין אדם

א) [פי׳ ליבי מל׳ שומן כמו הנוגע בליב היולא ממנו

בחולין קכד. וע"ד שאמרו שבועות מז: קרב לגבי דהינא ואידהן. מהרש"א

במ"לו. ב) ור"ה מו:

וע"ש], ג) [מגילה טו. כח.

ע"ש], ד) [בהרא"ש אית׳

לרב ובזה ניחל דרב אישתיה ובסמוך אמר רבא משום שאין אדם מוחל כו' ועי׳

רש"י ד"ה רבל מיהו

מדהשיב לו הכי א"ר ששת

נראה דטוב לגרום לרבה

בה"א וכן ברב אלפס ל"ל

לרבה], ה) [ע" תשוי ח"י ס" קלט], ו) [שמות כב], 1) צ"ל דלהכי כתיב והיה כי

ילעק אלי ושמעתי שממהרין

כו' ת"ח ובספ' כ"י,

כמו ה מיי פ״ה מהלי

סמג עשין ע טוש"ע ח"מ

סי תכא סעיף יב: קמז ו מיי שם ועיין במ"מ טור ש"ע שם

בהג״ה: קיו ז ח מיי׳ שם הלכה יב

סי׳ שפ סעיף א: קיח ט י מיי׳ פ״ה מהל׳

ה סמג עשין פח טוש"ע ח"מ סי׳ שה סעיף ו [רב

אלפס כאן ובב"מ פרק ג'

. לף פון:

סמג שם טוש"ע ח"מ

שאלה ופקדון הלכה

חובל ומזיח הלכה יא

אחד הלועק ואחד הנלעק במשמע. וחרה אפי והרגתי אתכם (שמות כב) שנים במשמע: אלא שממהרין מן הלועק סחילה. כדחשכחן בשרה: על מנת לפטור. על מנת שתהח פטור: רבח אמר לפי שאין אדם מוחל על ראשי אבריו. וברייתא לא תקשי דעל לערו מוחל אדם: לערו. כאב יהנה אנכי שולח מלאך לפניך לשמרך

מכה: ורבי יוחנן אמר. אדם מוחל על הכל ומתניתין לאו דא"ל נחבל לחובל קטע את ידי על מנת שתהא פטור אלא קטע את ידי סתמא וא"ל חובל על מנת לפטור כלומר אמור לי אתה על מנת שאהיה פטור וא"ל היאך הן וקמ"ל מתני׳ דיש הן שהוא כלאו וכגון דמתמה אתמוהי: הכני פלעני. וא"ל זה ע"מ לפטור ואמר נחבל הן יש הן שהוא כלאו אי אתמה חייב ואי בניחותא אהדריה פטור. וברייתא דלעיל דקתני הכני ופלעני ע"מ לפטור פטור בדחמר נחבל כולה מילתא הכני ופלעני ע"מ לפטור דהא ודאי דוקא אמר ליה: יש לאו שהוא כהן. אי אתמה פטור. והאי דנקט חיובא לגבי מכה ופולע ופטורה לגבי ממונא אורחיה דמילתא נקט דמחיל איניש אממוניה טפי מגופיה: לשמור ולה להבד. כי יתן וגו׳ לשמור דהפקידו אללו לשמור חייב בפשיעה ולא כשהפקידו אללו ע"מ לאבד או ע"מ לחלק לעניים דלא הרינא ביה לשמור דכיון דאמר ליה חלקהו תו לא דמפקיד נינהו ומאן קתבע ועניים לא מלו תבעי דלכל חד וחד מני אמר לאו לדידך יהיבנא אלא לאחריני: דאחא לידיה. וקרע בידי׳ חייב אי לא א״ל על מנת לפטור ואפילו אתא לידיה מעיקרא ע"מ לאבד: לשמור דאתא לידיה משמע. דכתיב (ד) וכי יתן ואפי׳ הכי קממעט ליה: הא דאתא לידיה. מעיקרא בתורת שמירה והדר אמר ליה קרע חייב אי לא אמר ליה ע"מ לפטור: רב יוסף. גבאי הוה: קיץ להו. ממון כך וכך לשבת לכל אחד הוה

מוחל על ראשי אברים שלו רבי יוחנן אמר ליה ממון שיש לו תובעין וקרינא יש הן שהוא כלאו ויש לאו שהוא כהז ביה לשמור: תניא גמי הכי יהכני פצעני על מנת לפטור הדרן עלך החובל ואמר לו הן הרי יש הן שהוא כלאו קרע את כסותי על מנת לפטור ואמר לו לאו הרי לאו שהוא כהן: שבר את כדי קרע את כסותי חייב: ורמינהי ילשמור יולא לאבד לשמור ולא לקרוע לשמור ולא לחלק לעניים אמר רב הוגא לא קשיא הא דאתי לידיה הא דלא אתי לידיה אמר ליה רבה לשמור ראתי לידיה משמע אלא אמר רבה הא והא דאתא לידיה ולא קשיא הא דאתא לידיה בתורת שמירה הא דאתא לידיה בתורת קריעה ההוא ארנקא דצדקה דאתי לפומבדיתא אפקדה רב יוסף גבי ההוא גברא פשע בה אתו גנבי גנבוה חייביה רב יוסף א"ל אביי והתניא לשמור פולא לחלק לעניים אמר ליה עניי דפומבדיתא מיקץ קיץ להו ולשמור הוא:

הדרן עלך החובל

אין פוטרתו מן הקריעה א"כ היה לו ליחשב שומר כשנתן לו רשות גם לקרוע כאילו לא נתן לו אלא לשמור סתם 🌣 : דארא דידיה. פי׳ מתני׳ שנתן לידו וא״ל שמור ואם חרצה לקרוע עשה כרצוכך דכיון שחס על החפץ שלא א"ל קרעו עד שבא לידו שהפקידו אצלו חחילה מה שנותן לו רשות לקרעו בסיום דבריו אין אומר כן כדי לפטרו אלא פטומי מילי הוא דהוי כדי שישמור לו ברצון ולא ידאג שמא ידקדק עמו יותר מדאי אם מקרע ויעמוד בדין הוא דקא"ל ואע"ג דאתא לידיה בתורת קריעה שא"ל בשעת נתינה חייב על הקריעה וברייתא בדלא אתא לידיה שא"ל טול חפץ פלוני המונח שם תשמרהו לי ואם רלוכך תקרעהו ואח"כ נטלו וקרעו דכיון שאינו חס עליו אלא שנותן לו רשות קודם שיתנהו לידו אם כן אין חושש אם יאבדהו ולפוטרו לגמרי נתן לו רשות א"ל רבה לשמור דאתא לידיה משמע דהכי משמע קרא שנתן לו רשות לשמור בלבד אבל נתן לו גם לאבד אין עליו דין שומר אלא אמר רבה מתני' בדאתא לידיה בתורת שמירה בלבד ושוב נמלך ונתן לו רשות לקרוע שכיון שמתחילת נחינתו נתנו לו לשמור ולא לקרוע והנפקד קיבל עליו מה שאומר אח"כ לקרוע אם ירצה אינו אלא משטה ופטומי מילי וברייתא בדאתא לידיה בתורת קריעה שמשעת נתינה א"ל כן דכיון שאומר לו כן קודם שנעשה שומר אין חושש אם יקרע וכ"ש אם לא עשאו שומר אלא א"ל קרע כסותי ושבור כדי המונח לפניך שהוא פטור:

הדרן עלך החובל

דאיכא דיינא בארעא. ובימי שרה היה ב"ד של שם קיים: אחד הצועק ואחד הנצעק. אומר רבינו שמואל דבסיפרי מתני בע"ח חחד הלועק וחחד שחין לועק במשמע פירוש בין

נענשים עליו מסתברא כיון שאין מחזיר עבוטו זה כמו זה אלא "להכי כתיב שמוע אשמע ואת) לעהתו וחרה אפי שממהרי׳ לצועק יותר ממי שאינו לועק ולפי גירסא זו לא נפק משרה כמו שפי׳ בקונטרס לפי גירסת הספרים:

משום פגם משפחה. ומשלם :הכל אפילו נער

ורבי יוחנן אמר יש לאו שהוא כהן ויש הן שהוא כלאו. לשנויי מתני' קאתי מ"ש רישא ומ"ש סיפה ופירש בקונט׳ בין רישה ובין סיפא אם א"ל לאו בתמיה הוי כהן ואם א"ל הן בתמיה הוי כלאו והו"מ למיתני ברישא תרוייהו נזקי גופו וממונו וכן בסיפה אלה אורחה דמילתה נקט שדרך למחול על נוקי ממון ואין דרך למחול על נוקי גוף ודוחק הוא אלא נראה לפרש דנוקי גופו אפי׳ א״ל הן שדומה כאומר בניחותה מסתמה בתמיה קחמר ובנוקי ממונא אמר ליה לאו ודומה כאומר בניחותא מסתמא בתמיה קאמר כיון שמתחילה א"ל קרע את כסותי ושבור את כדי וי״ס שכתוב

תימה מאי קפריך נהי דפטר ליה קרא מפשיעה לא מלינו שפטרו אם קרע כשנאבד בפשיעה מאי אריא דא"ל לקרוע אלא שלא אמר ליה בלשון שמירה פטור כדדריש במכלתין לשמור ר״ם אומר עד שיפקיד אללו ויאמר הילד ושמור לי אבל אם אמר ליה לידיה וכי קתני ע"מ לפטור פטור ה״ה בלא על מנת הו״מ לאשמועינן דפטור בדלא אתא לידיה אלא כל גופו לא מהני ור"י מפ׳ דה"פ לשמור ולא לקרוע פי׳ כשנתן לו לשמור ולא הרשהו לא לקרוע ולא לאבד אז חייב בכל דין שומר אבל אם הרשהו לקרוע להתחייב בכולם במה שמקבלו לשמור כיון שנותן לו רשות גם לקרוע ולחבד אם ירנה ואם נתינת רשות לקרוע

תורה אור השלם הָנָה אָנֹכִי שׁלֵחַ מַלְאָרְ לְפָּנֶירְ לִשְׁמְרְרְ בַּדְּרֶרְ וְלִדְבִיאֲךְ אֶל בַּדְרֶרְ וְלִדְבִיאֲךְ אֶל

הַמְקוֹם אֲשֶׁר הַכְּנַתִי: ממוח כו כ 2. וְגַם לְלוֹט הַהֹלֵךְ אֶת אַבְרָם הָיָה צאן וּבָקָר ואהלים: בראשית יג ה וְאַנְיְלִים: בּוֹאשּיוּוֹיגּיּהּ 3. וַתֹּאמֶר שָּׂרֵי אֶל אַבְרָם חֲמָסִי עָלֶיךְּ אָנֹכִי שפחתי נתתי נְתֵּרֶא כִּי הָרְתָה וְאֵקַל בְּצֵינֶיהָ יִשְׁפֵּט יְיָ בֵּינָי בְּצִינֶיהָ וֹבֵינֶיף: בראשית טז ה 1. וַתְּמֶת שְׂרָה בְּקְרְיַת אַרְבֵּע הִוֹא חָבְרוֹן בְּאָרֶץ בָּנְעַן וַיָּבֹא אַבְּרָהָם לְסְפּד לְשָׂרָה וְלִבְּכּּתָה:

. בראשית כג ב ולשרה אמר הנה נָתַהִּני אֶלֶף כֶּסֶף לְאָחִירְ הנה הוא לך כסות עינים לְכל אֲשֶׁר אִתְּךְ וְאֵת כּל וְנֹכְחַת: בראשית כ טז 6. וַיְהִי כִּי זְקֵן יִצְחְק וַתְּבְהֶּין עֵינְיוֹ מֵרְאֹת וַיִּקְרָא אֶת עֵשְׂוֹ בְּנוֹ וַיִּקְרָא אֶת עֵשְׁוֹ בְּנוֹ וַיִּאְמֶר אֵלִיוֹ בְּנִי מראת ַויאמֶר אַלְיוֹ הִנֵּנִי:

7. כִּי יָתֵן אִישׁ אֵל רֵעָהוּ כסף או כלים לשמר וְגַנֵּב מִבֵּית הָאִישׁ אָם ימצא הגנב ישלם שמות כב ו שנים:

רבינו חננאל (המשך) הושעיה משום פגם משפחה. ור' יוחנז אמ' מחור שיש לאר שהוא ויש לאו שאין הוא כהין. . כיצד. במתמיה. תניא נמי הכי הכוני פצעוני אמ' לו הין, יש הן שהוא כלאו ייש לאו שהיא כהין. קרע כסותי שבר כדי חייב. ורימינהי לשמר ולא לקרוע ולא לאבד ולא מעיקרא בתורת שמירה שנמצא בו כבר נתחייב בשמירה מעיקרא לפיכך בשניות ביק חייב. בריתא דיהביה נהליה מעיקרא בתורת קריעה ולא שמירה. **ההוא** דצדקה דאפקדיה רב יוסף לגבי ההוא גברא ופשע ביה ואיגנוב, חייביה רב יוסף לשלומי משום דעניי . דפום בדיתא מיקץ קיצי ופום ברוזא מיקץ קיבי להו וכאלו כל אחד חלקו בשמו מופקד לו, לפיכך אינו לחלק לעניים. אבל

קיג א ב ג טוש"ע ח"מ סי' תכנ סעיף א :בהנ״ה: בהג"ה: קיד ד מיי' פ"ה מהלי דעות הלכה יג:

אותו שהעני לועק עליו בין אותו שאין העני לועק עליו שניהם

נהן כילד ול"ג ליה: ורבוינהי לשמור ולא לאבד

לשמור ולא לקרוע. ואיבד בידים וי"ל דדייק מדקתני ולא לקרוע דאי לא בעי אלא לפטור ע"מ לקרוע אפילו לא א"ל ע"מ עיניך בו פטור ומשני מתני׳ בדאתא עיקר התנא לא בא אלא להשמיענו דבנזקי ממונו מהני ע"מ לפטור ובנזקי ולאבד אם ירצה אין עליו דין שומר

ממני וולא גילית שהוא אישך וגרמת אלי הצער הזה יהי רצון ישיהו לך בני כסויי עינים ונתקיים בזרעה דכתיב יוהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראות אמר רבי אבהו ילעולם יהא אדם מן הגרדפין ולא מן הרודפין שאין לך נרדף בעופות יותר מתורים ובני יונה והכשירן הכתוב לגבי מזבח: האומר סמא את עיני כו': א"ל רב אסי בר חמא (ג) דילרבא מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא אמר ליה רישא דלפי שאין אדם מוחל על ראשי אברים א"ל וכי אדם מוחל על צערו דתניא הכני פצעני על מנת לפמור

. פטור, דכל ממון של עניים ממון שאין לו תובעין הוא ולא ניתן לשמירה לאדם ידוע. **הדרן עלך החובל בחבירו**

הגהות הב"ח (ל) גמ' ליכי משוך: (ב) שם יהי רלון שיהא לד כסיות עינים ונתקיים שנה רישה וכו' דתניא) תא"מ ונ"ב ס"א א"ל רישא לפי ... צערו והתניא: (ז) רש"י

מוסף רש"י

ד"ה לשמור וכו' דכתיב

בי ימן: (ה) תום' ד"ה ורמינהו וד"ה הא הד"א:

וגם ללוט ההולך את אברם. מי גרם שהיתה לו ואת, הליכתו עם אברם תמנג, הפכנה עם מכנס (בראשית יג ה). המוסר דין על חבירו. כמו ישפוט ה׳ (ברחשית טון) ישפוט ה׳ פני וביניך, אומרים כלום ראוי הוא שיענש חבירו על ר"ה טו:)**. ויבא** אברהם וגו'. סוא קבר אותה (שם).

הדרן עלך החובל

רבינו חננאל

אמר ר' אבהו לעולם יהא אדם מז הנרדפיז ולא מז הרודפין שאין לך נרדף יותר מן התורין ובני יונה והכשירן הכתוב לגבי . על מנת פטור, חייב. קרע על מנונ פטור, ווייב, קו ע כסותי שבר כדי חייב, על מנת פטור פטור. מאי שנא רישא על מנת פטור חייב ומאי שנא סיפא דקתאני על מנת פטור פטור. אמר רבא רישא לפי שאין אדם שאמ׳ לו סמא עיני על שאם לו סכא על על מנת פטור חייב, דאנן שהדי שאין מוחל על ראשי איברים שלו. וקימא לן כרבא משום דאמ' ליה הכי משום קוצר רוח הוא ראמ׳ ליה הכי. ולא הוה ליה לקבולי מיניה שאין אדם מוחל על ראשי איברים שלו, הילכך אם הזיקו חייב. ואקשיגן עליה וכי מוחל אדם על צערו דתניא הכוני פצעוני צערו דוניא הכוני פצעוני על מנת פטור פטור, אישתיק. ואוקמוה להא דתנן על מנת פטור חייב